

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Valiokunnan lausunto
28.9.2023

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan lausunto mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämisen selvityksestä

Yleisiä kommentteja, kysymyksiä ja nostoja:

- Kuntoutuksen tulee vahvasti ohjata asumispalveluita. Tavoitteena on siirtyminen omaan kotiin. Tämä edellyttää hyvää yhdyspintatyötä. Tarjolla tulisi olla sopivia asuntoja, joissa on saatavilla tukea, kuten esim. sosiaalista isännöintiä.
- On tärkeää, että kotiin tuotettavissa palveluissa tasa-arvo toteutuisi. Kun ottaa yksityiseltä kotiin tuotettuna palveluna, on oikeutettu kotitalousvähennykseen.
- Toivotaan vaikutusten arviointeja sen suhteen, kuinka palvelujen kehittäminen suunnitellulla tavalla vaikuttaisi ennen kaikkea asiakkaiden oikeuksien toteutumiseen ja toiseksi hoivaköyhyyteen eli hoitovajeen kasvuun
- Harjoittelupaikat toisen asteen opiskelijoille (mm. lähihoitajat) on varmistettava, jotta henkilöstön saatavuus varmistuu. Tällä hetkellä tulppana toisella asteella on harjoittelupaikkojen vähyys, työpaikkojen halukkuus ottaa harjoittelijoita on vähentynyt osin resurssipulan vuoksi.
- Henkilökunnalle pitää saada jokin lisäkorvaus/bonus siitä, että ottavat opiskelijan ohjattavakseen
- Harjoittelupaikat vähenevät alueilla, joista fyysiset toimipisteet karsitaan. Opiskelijoiden mahdollisuus ottaa harjoittelupaikka kaukaa kotipaikkaansa ei motivoi. Harjoittelupaikat myös absoluuttisesti vähenevät, kun palveluita siirtyy etäpalveluiksi.
- On äärimmäisen tärkeää, että kaikille valtuutetuille ja eri toimielinten edustajille avattaisiin Pirkanmaan hyvinvointialueen toimesta laskelmia, joiden avulla kuvannettaisiin, mitä maksaa minkäkin palvelun tuottaminen a) omana tuotantona b) yksityisen sektorin c) kolmannen

sektorin tuottamana. Tarkoittaen sitä, että otettaisiin huomioon aivan kaikki tekijät ja tahot, jotka näiden sote-menojen rahoitukseen liittyvät ja mistä kokonaishinta muodostuu. Huomioitaisiin siis sekä tuotantokulut ja asiakasnäkökulma kaikkineen, muun muassa kotitalousvähennyksineen, KELA-korvauksineen ynnä muineen.

- On käytännössä mahdotonta tehdä kestäviä, kustannustehokkaita, laadukkaita ja eettisesti kestäviä päätöksiä hyvinvointialueemme ja toisaalta koko maamme talouden kannalta (mikä tässä tilanteessa olisi äärimmäisen viisasta ja tarpeellista), jos kunkin palvelun tuottamisen kokonaiskustannukset eivät ole ennen päätöksentekoa tiedossa.

- Pirkanmaan hyvinvointialue on tällaisenaan ollut toiminnassa vasta suhteellisen lyhyen aikaa, mutta varmasti on kunnilta saatavissa hintatietoja, ja onhan monet sopimukset siirtyneet kunnilta Pirhalle. Noin-arvioita on varmasti mahdollista tehdä.

- Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnassa tulee varautua myös erilaisiin tulevaisuuden skenaarioihin - myös niihin, mitä mahdolliset palveluverkoston kohtuullisen radikaalitkin leikkaukset ja uudelleenjärjestelyt voivat tuoda tullessaan. Jos päädytään tilanteeseen, jossa joudutaankin toteamaan, että palveluita ei olekaan saatavana riittävästi, on pystyttävä toimimaan nopeasti. Tällöin myös on oltava tiedossa erilaisten tuotantotapojen kustannukset.

- Laatu ja sisältö tulisi näkyä kaikissa ohjelmissa selkeästi omana osanaan. Tulisi eritellä ja saattaa selkeästi näkyviin, millaisia laatu- ja sisältövaatimuksia kullekin asumispalvelun muodolle eri asiakasryhmät huomioiden on asetettu, miten näiden toteutumista seurataan ja mitä seuraa, jos vaatimuksista poiketaan.

Tulevaisuus- ja strategiavaliokunnan puolesta 28.9.2023

Ida Leino, puheenjohtaja

Taru Tolvanen, 1. varapuheenjohtaja

Mauri Heiska, 2. varapuheenjohtaja